

ieder(in)MINDPatiëntenfederatie
Nederland
samen de zorg beter maken

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

datum Utrecht, 21 december 2023
ons kenmerk 2023-65
voor informatie Marleen Okma m.okma@patientenfederatie.nl
onderwerp **Begrotingsbehandeling VWS 2024**

Geachte leden van de commissie VWS,

Binnenkort bespreekt u de Begroting VWS 2024. Patiëntenfederatie Nederland, Ieder(in) en MIND geven u in deze brief graag 3 belangrijke verbeterpunten mee.

1. Concrete aanpak stapeling zorgkosten

Mensen moeten erop kunnen rekenen dat zij de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben kunnen betalen. Dit is voor steeds meer mensen een probleem. Ze mijden zorg en ondersteuning, met negatieve consequenties voor gezondheid en kwaliteit van leven¹². Al langer pleiten de Patiëntenfederatie, Ieder(in) en MIND voor een duurzame aanpak om de stapeling van zorgkosten en meerkosten te verminderen en regelingen te versimpelen³. Volgens ons zijn er nu concrete maatregelen nodig waarmee de zorg en ondersteuning voor iedereen, zowel op korte termijn als langere termijn, toegankelijk en betaalbaar blijft.

Het kabinet heeft afgelopen jaar ingezet op monitoring van eigen betalingen⁴. Bedoeld om meer inzicht te krijgen in de verschillende eigen betalingen over de stelselwetten heen en de overlap tussen verschillende eigen betalingen. Tegelijkertijd zijn er voorstellen gedaan om eerdere maatregelen, bedoeld om stapeling van zorgkosten te verminderen, terug te draaien. Zo wil het kabinet per 2026 het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vervangen door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor alle voorzieningen in de Wmo. Dat vinden we denkbaar voor huishoudelijke hulp. Het is echter geen goed idee voor andere Wmo-voorzieningen zoals begeleiding, dagbesteding, respijtzorg en hulpmiddelen. Het is belangrijk dat die voorzieningen laagdrempelig beschikbaar blijven vanwege de grote meerwaarde voor mensen in een kwetsbare positie. Bovendien is er bij deze voorzieningen nagenoeg geen sprake van aanzuigende werking.

Voorkom dat meer mensen zorg en ondersteuning mijden en dat gezondheidsverschillen groter worden. Het kabinet moet meer vaart maken om te voorkomen dat steeds meer mensen de kosten van zorg en bijkomende meerkosten niet meer kunnen opbrengen. Het is hoog tijd voor politieke keuzes en maatregelen om stapeling van zorgkosten voor patiënten en cliënten merkbaar te verminderen. Maak substantiële stappen in het verlagen en verminderen van eigen bijdragen in de verschillende zorgwetten waaronder de Wet langdurige zorg (Wlz), het eigen risico en bijkomende kosten zoals voor fysiotherapie, mondzorg, ggz(therapie) en voor hulp- en zelfzorgmiddelen.

>Wilt u de minister vragen om de stapeling van zorgkosten concreet aan te pakken met maatregelen waarmee voor mensen de toegang tot zorg merkbaar verbetert?

¹ [Rapport Stapeling Zorgkosten, Patiëntenfederatie Nederland, augustus 2023](#)

² [Rapport Stapeling van zorgkosten, Ieder\(in\) augustus 2021](#)

³ [Pak stapeling zorgkosten aan, Patiëntenfederatie NL- juni 2022](#)

⁴ [Kamerbrief Aankondiging monitoring stapeling eigen betalingen 23/12](#)

2. Versterk de positie van patiënten-, cliënten- en gehandicaptenorganisaties

De betrokkenheid en een sterke positie van patiënten en cliënten zijn noodzakelijk in de zorg, schrijft het kabinet op pag. 83 in de VWS begroting 2024. Het beleidskader voor subsidiëring van patiënten- en gehandicaptenorganisaties (pg-organisaties) is voor de periode 2024 tot 2028 herijkt. Dat heeft geresulteerd in de nieuwe subsidieregeling PGO waarvoor structureel € 13,5 miljoen extra beschikbaar is gesteld. Voor andere onderdelen in het beleidskader, die niet direct de financiering van pg-organisaties betreffen, wordt € 11,5 miljoen beschikbaar gesteld. Patiëntenfederatie NL, Ieder(in) en MIND benadrukten al eerder⁵ dat die verhoging niet toereikend is en dat minstens € 20 miljoen extra nodig is. Ministeries, gemeenten en maatschappelijke sectoren doen een toenemend beroep op de inbreng van pg-organisaties bij politiek en bestuur, in wetenschappelijk onderzoek en in kwaliteitstrajecten. Die toegenomen inzet op lokaal, regionaal en nationaal niveau vraagt om een groter budget voor pg-organisaties dan in de afgelopen jaren het geval was.

Daarbovenop hebben pg-organisaties te maken met stijgende loonkosten door nieuwe CAO⁶ afspraken (juli 2023: 7%, januari 2024: 4%, juli 2024: 4% en januari 2025: extra treden per salarisschaal). Het is onduidelijk of in de subsidieregeling PGO indexatie voor loonkosten wordt toegepast en of, hoe en wanneer pg-organisaties financieel gecompenseerd worden. Dat betekent dat veel pg-organisaties in financiële problemen komen en/of nu genoodzaakt zijn om deskundige mensen te ontslaan. Het is belangrijk dat pg-organisaties zo snel mogelijk duidelijkheid en financiële compensatie ontvangen zodat ze hun belangrijke werk kunnen blijven voortzetten.

>Wilt u de minister verzoeken om € 20 miljoen extra ter beschikking te stellen voor toereikende financiering van pg-organisaties? En de hoogte van financiële middelen in de subsidieregeling PGO op korte termijn tenminste te verhogen op basis van actuele Cao-afspraken over indexering van lonen in 2023-2025? En pg-organisaties daarover zo snel mogelijk te informeren en financieel te compenseren?

3. Betrek het patiënt- en cliëntperspectief actiever in de regio

Uitgangspunt van het Integraal Zorgakkoord (IZA) is dat de zorg moet veranderen: van zorg naar gezondheid en preventie, van ziekenhuis naar thuis, maar vooral van "systeem centraal" naar "mensen centraal". Dit kan alleen in nauwe samenwerking met patiënten en cliënten: geen zorgtransformatie zonder patiënt- en cliëntparticipatie. Dat geldt niet alleen voor het IZA; ook bij de Hervormingsagenda Jeugd en de Toekomstagenda Gehandicaptenzorg is de inbreng van patiënt- en cliëntperspectief en hun naasten een belangrijk aandachtspunt. Participatie door patiënten, cliënten en naasten is niet alleen op landelijk niveau van belang, maar juist ook in de regio waar de ontwikkeling en de uitvoering van maatregelen plaats vindt. Zeggenschap van patiënten en cliënten is essentieel bij de inrichting van het toekomstige zorglandschap.

Patiëntenfederatie NL, Ieder(in), MIND en hun leden constateren echter dat in de regiobeelden en regioplannen van het IZA het patiënt- en cliëntperspectief onvoldoende wordt meegenomen. We zien diverse partijen daarbij aan tafel zitten; van medische verenigingen, ziekenhuizen, zorgkantoren, gemeenten, tot eerstelijns zorgpraktijken en wettelijke cliëntenraden gekoppeld aan instellingen. Landelijke en regionale cliënten- en patiëntenorganisaties/initiatieven worden echter nog nauwelijks betrokken. VWS heeft onlangs pas opdracht gegeven om regionale knooppunten te

⁵ [Manifest Meer geld voor patiënten-, cliënten- en gehandicaptenorganisaties, mei 2023](#)

⁶ CAO Sociaal Werk, Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening 2023-2025

realiseren om de participatie van cliënten, patiënten en naasten in de regio te versterken. Het is echter nog steeds onduidelijk hoe cliënten- en patiëntenorganisaties bij deze infrastructuur betrokken zullen worden. En of dat in de praktijk leidt tot goede betrokkenheid van het patiënt- en cliëntperspectief.

>Wilt u de minister vragen actief te bevorderen dat het patiënt- en cliëntperspectief in alle regio's bij het opstellen en uitwerken van de regioplannen en bijbehorende werk-agenda's structureel wordt betrokken en gefaciliteerd?

We vragen u de punten uit onze brief naar voren te brengen in het plenair debat over de Begroting VWS 2024. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Arthur Schellekens
Patiëntenfederatie Nederland

Illya Soffer
Ieder(in)

Dienne Bos
MIND